

Ondertussen waren de vrouwen maar wat blij met de koele lucht die ze zichzelf konden toewuiven: lucht was nou juist wat hen vaak ontbrak gezien hun stevig dichtgesnoerde jurken.

Geheimtaal

Het duurde niet lang of de waaier groeide naast een nuttig accessoire ook uit tot een communicatiemiddel of liever gezegd, een geheime manier om te flirten. In de tijd dat de huwelijkskandidaat in de adellijke kringen nog werd uitgezocht door de ouders, moesten de jongeren onder elkaar subtiel te werk gaan in het uiten van hun gevoelens. Aandacht trekken deden de huwbare meisjes al door hun zakdoekje te laten vallen, maar de komst van de waaier bood veel meer mogelijkheden om in het geheim te communiceren. Zo kwam het dat waaiertaal in de achttiende en negentiende eeuw in Frankrijk, Engeland en Spanje uitgroeide tot een populaire versierstechniek. Het fenomeen werd in beide landen zelfs zo populair dat de bekende Franse waaierfabrikant Duvelleroy een handleiding uitgaf waarin 34 houdingen voor de waaier stonden beschreven. In Engeland werd een speciale 'waaieracademie' opgericht waar bevoorrechte meisjes de (geheim)taal van de waaier leerden. Toen in 1902 de Amerikaan Willis Carrier de eerste airconditioner uitvond, raakten de waaier en de subtiel waaiertaal op de achtergrond.

Wapperen

De enige landen waar de waaier nog onderdeel van het dagelijks leven uitmaakt zijn Japan en Spanje. Beide landen produceren en exporteren ze nog steeds. Het was de druk van de (met name Franse) concurrentie die de Spanjaarden in het jaar 1679 ertoe aanzette hun waaierontwerpen te verbeteren en te moderniseren. In het buitenland werd gezocht naar een goede leermeester die geïnteresseerde waaiermakers de kneepjes van het vak kon leren. Het was de Franse Eugenio Prost die in Madrid lessen in 'waaier maken' begon te geven. Geslaagde leerlingen mochten aan de slag in de waaierfabriek waar veel soorten waaiers van dezelfde kwaliteit en hetzelfde ontwerp werden geproduceerd. Ook verschenen er speciale opbergdozen op de markt. Rond 1800 werden er vooral kleine waaiers geproduceerd die in de boezem van de dames pasten. Vanaf 1900 werden de waaiers weer breder geproduceerd. Vandaag de dag kun je ze in alle soorten en maten verkrijgen, maar de gemiddelde breedte ligt tussen de dertig en veertig centimeter. Het bovenste gedeelte van de waaier wordt in Spanje 'el país' genoemd, letterlijk: 'het land'. Waarschijnlijk wordt het zo genoemd omdat dit stoffen of papieren gedeelte, dat de body van de waaier vormt, vroeger gedecoreerd en beschilderd werd met voorstellingen uit het leven van een Spanjaard. De wat oudere Spanjaarden kiezen liever

Llinks: Handgemaakte waaier uit Cádiz.
Daaronder een Spaanse waaier-postzegel.
Daaronder: schilderij van Diego Velázquez.

De Franse schrijver en poët Théophile Gautier (1811-1872) schreef over het gebruik van de waaier in Spanje: 'Nooit heb ik een vrouw gezien zonder haar waaier. Overal achtervolgde hij haar, geknield, of gezeten in stoffen schoenen, biddend en steeds waaierend met dezelfde ijver'.

Waaiers bestellen:

www.spanjewinkel.nl

www.elabanico.com

www.regalopublicidad.com